

Depozitie: STANASILA Octavian

CONDIȚIA INTELECTUALULUI DIN ROMÂNIA

prof.univ.dr. O.Stănășilă

Republica sărăciei și corupției

Nu vom discuta despre condiția materială a intelectualului, marginalizare, mediocrizare sau despre elite acceptate doar post-mortem. De peste 19 ani ne punem întrebarea : cine ține România în loc, instaurând aici o mare sărăcie ? Un răspuns esențializat este la îndemâna oricărui om lucid : cei care profită de situație . Dar nu ne vom mulțumi cu o astfel de simplificare și vom căuta să analizăm câteva cauze ale acestei crize de tranziție prelungită, ca și unele soluții realiste pentru domeniul învățământului și cercetării științifice.

Nu trebuie să fii mare analist socio-politic pentru a înțelege că slaba restructurare economică și amânarea reformei, birocrația sufocantă, dezechilibrele sociale , derivă de la nesoluționarea problemei proprietății. S-a amânat astfel crearea prin competiție a unei clase de mijloc deci a unor oameni liberi, care își iau soarta în propriile mâini și care înțeleg cu cine votează, descătușând spiritul de inițiativă cu valoare adăugată și adevăratele forțe economice capabile să valorifice bogățiile naturale, așezarea geografică și inteligența românească. Până când nu vom ști despre fiecare lucru „ce și al cui este” și nu vom garanta și respecta cu sfințenie proprietatea și implicit valorile, cercetarea științifică românească nu își va împlini menirea, iar tinerii și mai ales elitele vor simți că țara nu este și a lor. Cohortele de funcționari agricoli, producătorii și supraveghetorii stocurilor nevandabile, paraziții de tot felul, trebuie să înceapă să practice alte meserii. Numai proprietarii autentici sunt atenți la noutățile din domeniul lor, la valorificarea rezultatelor din cercetare ; ei nu strigă „Moarte intelectualilor !” și nu consideră că aceștia le strică afacerile și comisioanele.

Pentru a ne putea salva ca națiune, trebuie ca numărul celor care dau societății mai mult decât primesc să devină precumpănitor. În republica sărăciei tinerii văd și resimt de timpuriu inflația de titluri distribuite pe nemeritate, de valori răsturnate, de profesori sau chiar academicieni fără operă, de generali paraleli cu armata, ca să nu mai vorbim de nedreptățile care i-au îmbogățit exponențial pe „sov-investitori”, pe avocați, judecători, polițiști și pe gropari. Nu mai putem accepta ca unii să devalizeze băncile, să topească flota, să exporte la prețuri necontrolate petrolul, cimentul, fierul vechi, buștenii , produsul muncii țăranilor, totul... și în același timp să controleze instituțiile fundamentale ale țării, profitând de „tăcerea mieilor”, de nesfârșita noastră toleranță. S-a creat cu viclenie percepția că românul este „de stânga”, că protecția socială poate fi asigurată tocmai de cei cărora le datorăm eșecul social – economic, neglijarea cercetării științifice, școlii și sănătății publice , autori sau coautori ai unor mecanisme de rapt pe care nici un ocupant din istorie nu le- a imaginat.

Idealul național

Ca de atâtea ori în istorie, atunci când este în joc ființa națională trebuie să strângem rândurile. Ținând cont de starea economică precară și de foamea românului pentru dreptate, avem nevoie de adevărați formatori de opinie și de lansarea unor teme corecte de dezbatere în societate. Numai cel care dă societății mai mult decât primește trebuie ascultat, lăsat să ne vorbească pe banii noștri. Valorile nu mai trebuie să fie stabilite de grupuri politizate, ascunzând indivizi cu deficit de morală, fie ele academii zidite în mediocritate sau chiar impostură. Valorile din diverse domenii trebuie mereu măsurate, protejate și promovate pe bază de criterii imbatabile, nemodificate o sută de ani, restabilind totodată dialogul social confiscat de neopolitrucri ruși de popor.

După rezolvarea, fie și întârziată, a problemei proprietății și privatizării, se impune cea a formulării idealului nostru național, definind locul nostru în lumea globalizată de astăzi, contribuția noastră la concertul națiunilor. România are toate datele să devină o putere economică, culturală și științifică în zonă, cu o populație civilizată care să respecte bunul sau priceperea altuia, legile, contractele, cuvântul de onoare, punctualitatea. Într-o țară în care 90 % din locuitori sunt perdanți și nemulțumiți, partea lucidă a societății este chemată la construcție și acțiune. Fiind admiși în structurile euroatlantice (cealaltă posibilitate ne-ar fi transformat într-o societate mafiotă, cu busola stricată care ne-ar arăta doar Estul și ar fi amânat sine die reînvierea neamului), învățământul, cercetarea științifică, ansamblul de instituții etc. vor răspunde priorităților și disponibilităților reale ale societății, respectând cele mai înalte standarde de calitate, sprijinind încrederea în economia de piață, în spiritul de inițiativă, în competiția valorilor. Prin formatorii de opinie recunoscuți, românii vor înțelege de ce au devenit atât de nevolnici, vor înțelege de ce nu au fost aplicate și la noi mecanismele de creare a clasei de mijloc și prosperității care au avut atîta succes în Europa occidentală : fondurile mutuale de investiții, băncile populare, întreprinderile mici, civilizația controlului, recircularea rapidă a capitalului, creditul, comerțul cu plata în rate rezonabil evaluate, după jugularea inflației. Avem încredere în intuițiile corecte ale acestui popor vechi, impredictibil, sărăcit (dar nu sărac) și credem în mintea de pe urmă a românului și în schimbarea la față a României. Pentru a fi în rândul lumii, politicienii, analiștii și specialiștii ,omologați prin vot și valoare, vor trebui să caute răspunsurile corecte la marile provocări ale timpului - construcția economică, justiția necoruptă, școala modernă,sănătatea publică, forma de guvernământ,administrația și poliția în slujba cetățeanului - etc.,ajungând la unirea eforturilor tuturor într- o zonă de liniște și prosperitate. În singura perioadă de democrație stabilă și libertate, între cele două războaie mondiale, în Regatul României, au apărut mari creatori în Cultură, Matematică, Economie sau Medicină și nimic nu ne împiedică să refacem și acum fibra națională, țesutul social sănătos, momentele de grație națională. La București se stabilea prețul mondial al grâului , aveam o aviație serioasă , iar un învățător își putea permite concedii în străinătate. Nu putem uita că am fost victime sau actori, dar nu cauză a derapajelor istoriei.

Resurse intelectuale

Resursele noastre de bază stau în calitatea învățământului, în reluarea dialogului social sincer, în descătușarea forțelor creatoare în toate domeniile, în stimularea inițiativei și în găsirea de soluții la probleme reale corect formulate. Vom da câteva exemple .

Fără a atenta la libertatea de creație a cercetătorilor, trebuie ca unii să abordeze și probleme rezultate din nevoi ale comunității, unele chiar prozaice. De mult timp, inventatorii români propun mai ales soluții la probleme artificiale, evitând lupta cu realitatea. Multe lucrări de doctorat și cercetări sunt depozitate de steril intelectual, iar schița lui Caragiale „Savantul român” este încă actuală . Dacă s-ar iniția concursuri de probleme privind organizarea unor servicii, privind mediul, trasee de transport , măsuri antibirocratice și anticorupție etc. și dacă acestea ar fi cinstite , vom avea surpriza că soluțiile vin de la cine te aștepti mai puțin și nu neapărat de la clienții saloanelor internaționale de invenții. Valorificarea științei românești trebuie făcută nu numai prin contribuții la un patrimoniu mondial nedefinit, pentru că multe turnuri de fildeș s-au dovedit simple foisoare de mediocritate, rapid măturate de timp. Se spune că matematicienii mediocri rezolvă probleme pe care și le-au pus tot ei, cei buni rezolvă și probleme puse de alții și doar cei mari au premoniția marilor răspunsuri. Tot astfel, invențiile de promovat trebuie să fie nu numai purtătoare de noutate și progres tehnic, dar să aibă impact social, să ieftinească produsele, să ocrotească mediul, să contribuie la bunăstarea generală. Totodată, brevetele de invenție acordate trebuie să devină, după analiză serioasă, elemente de garanție pentru ca inventatorii să obțină și în țara noastră credite din partea unor bănci .

O altă resursă excepțională a noastră o constituie talentele native la matematică și informatică, rod al existenței multor profesori de vârf , repartizați uniform în țară. De curând s-a aflat că ne situăm printre primele țări ale lumii în privința numărului de specialiști certificați în tehnologii IT. Este însă greșit să credem că simpla lor existență și lungul șir de premianți internaționali, ca și folosirea „informaticolului” ca medicament universal, ne alină nevoile.

În ultimul timp, conceptul clasic de capital s-a lărgit , incluzând alături de capitalul financiar și de bogățiile naturale , alte componente - capitalul uman, instituțional, cultural-științific,- iar participarea românească la creșterea capitalului mondial, cu sinceritate, spirit constructiv și autocritic, constituie primul și cel mai important răspuns al intelectualilor la provocările noului mileniu.

prof.dr. Octavian Stănășilă
ostanasila@hotmail.com ; mobil: 0740096312

27.10.09